



Sisäministeriö

Viite: 21.6.2018, SM1819309, 00.00.01.00.00, SMDno-2018-179, SM002:00/2018

Asia: Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Itä-Suomen hallinto-oikeus esittää lausuntonaan seuraavaa:

Kansalaisuuslakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomen kansalaisuuden voisi menettää sellaisiin rikoksiin syyllistymisen perusteella, jotka vaarantavat vakavasti Suomen elintärkeitä etuja, kuten vakavat maanpetosrikokset, vakavat valtiopetosrikokset ja vakavat terrorismirikokset. Luonnos on osa terrorismin vastaisia toimenpiteitä, joilla pyritään ehkäisemään terroritekoja ja sen tarkoituksena on kiinnittää huomiota kansalliseen turvallisuuteen. Kyseessä olisi poikkeuksellinen seuraus poikkeuksellisesta teosta.

Luonnoksen tavoite, sikäli kuin kansalaisuuden menettämisen mahdollisuudella pystytään ehkäisemään yksikin Suomen elintärkeitä etuja vakavasti vaarantava teko, on kannatettava. Luonnoksessa on kattavasti esitetty asiaan liittyvät Suomea sitovat kansainväliset sopimukset ja niiden vaikutus luonnokseen. Esimerkiksi kansalaisuusyleis-sopimuksen tulkinnasta seuraa, että kansalaistettuja henkilöitä ei saisi asettaa eri asemaan kuin valtion syntyperäisiä kansalaisia, joten kansalaisuuden menettäminen voisi koskea myös syntyperäisiä Suomen kansalaisia. Toisaalta kansalaisuudettomuuden kiellosta seuraa, että henkilön muiden kansalaisuuksien olemassa olo tulisi selvittää, mikäli ryhdytään toimenpiteisiin Suomen kansalaisuuden menettämiseksi. Hallinto-

oikeus kiinnittää huomiota toiseen kansalaisuuteen liittyviin ongelmiin, joita esityksenkin sivulla 61 on esitetty.

Vaikka Väestötietojärjestelmän mukaan henkilö on Suomen ja jonkin toisen valtion kansalainen ja tämä tieto on myös luotettavan asiakirjaselvityksen perusteella vahvistettavissa, henkilö on voinut kansalaisuustietojen kirjaamisen jälkeen vapautua toisen valtion kansalaisuudesta joko hakemuksestaan tai hän on voinut menettää kansalaisuuden saatuaan Suomen kansalaisuuden eikä Suomen viranomaisilla ole tästä tietoa. Toisaalta Väestötietojärjestelmässä pelkästään Suomen kansalaisena oleva henkilö on voinut hakea muiden valtioiden kansalaisuuksia eikä näistä ole Suomen viranomaisilla tietoa. Väestötietojärjestelmän kansalaisuustietoon muiden kuin Suomen kansalaisuuden osalta tulee siten suhtautua varauksellisesti. Koska luonnoksessa lähdetään siitä, että Maahanmuuttovirasto ei henkilön kansalaisuusasemaa määrittäessään ottaisi yhteyttä mahdollisen toisen kansalaisuusvaltion viranomaiseen, olisi henkilön toisen tai muiden kansalaisuuksien olemassa olon luotettava selvittäminen lähes mahdotonta. Tämä voisi johtaa siihen, että Suomen kansalaisuuden menettämisharkinta käytännössä koskisi vain niitä henkilöitä, joilla todistettavasti jossain vaiheessa on ollut sellaisen valtion kansalaisuus, jota ei kyseisen valtion lainsäädännön perusteella voi menettää tai josta ei voi lainkaan vapautua. Tällöin tulee arvioida, johtaako luonnoksen soveltamiskäytäntö kiellettyyn syrjintään kansalaisuuden perusteella.

Kuopiossa 3. elokuuta 2018



Kati Korsman

Hallinto-oikeustuomari

Ulkomaalaisosaston johtaja